

tilgode, det vil kun komme Statsklassen tilgode. Jeg tror derfor, at man i det Hele vilde komme til et for de paagjældende Egne langt heldigere Resultat ved at vende Forholdene om og lade Staten udrøde Veianlægene og derpaa overdrage Driftanlægene og dermed selve Driften til Amtskommunerne. Jeg skal uden her at fordybe mig videre i Gjennemførelsen af denne Tanke blot pege paa, at det efter min Opfattelse derved ikke vilde forhindres, at Staten som Mandatarius for de paagjældende Kommuner tog Anlægget i sin Haand, hvor dette maatte skjønnes at blive billigere, ligesom at den stod i Forfald for de paagjældende Beløb, saaledes som der nu er foreslaaet med Hensyn til de Tilskud, som Amtene skulle give. Det er her i dette Forslag foreslaaet, at Amtene skulle give et Tilskud af 80 eller 90,000 Kr. pr. Banemil. Dette Beløb svarer saa nogenlunde til det Tilskud, som Staten tidligere efter Loven af 1873 gav pr. Banemil af de i denne Lov omhandlede Baner. Hvad jeg misbilliger ved Loven af 1873, er, at den gjorde de omhandlede Baneanlæg til private Baner, men jeg kunde langt foretrække den Ordning, man da fulgte, dersom man vilde overdrage Baneanlægene til Amtskommunerne og saa lade Staten give lignende Tilskud som de, der bleve bestemte ved denne Lov for Statens Vedkommende; derved vilde ogsaa den Forpligtelse, man paatog sig, blive lettere overkommelig, og jeg tror, at den i sin Helhed, naar Alt kom til Alt, ikke blev saa uoverkommelig. Men hvad enten man nu vil billige og tiltræde disse Anskuelser eller ikke, tror jeg, at det i ethvert Tilfælde vilde være ønskeligt, om man bestemte sondrede mellem egentlige Statsbaner, og hvad jeg vilde kalde lokale Baner eller kommunale Baner. Jeg tror, at det er mindre heldigt, at det foreliggende Forslag her sammenblander to Arter af Jernveie, der efter min Opfattelse ere af væsentlig forskjellig Bestaendighed, saaledes som ogsaa tilstrækkelig fremgaar af de Bestemmelser, jeg nys anførte, der ere trufne med Hensyn til en Del af Banerne. Jeg tror, at det i saa Henseende vilde være ønskeligt at opløse dette Lovforslag i to Dele, saa at vi ved særlig Lov toge Bestemmelse om, hvilke Baner der endnu bør udføres til at afslutte Statsbanenettet, og dernæst gjorde til Gjenstand for særlig Overveielse, hvorledes Staten bør stille sig til Anlægget af de lokale Baner rundt om i Landets forskjellige Egne. — Hvad der særlig gjør det ønskeligt fra mit Standpunkt, at en saa-

dan Sondring bliver truffen, er, fordi jeg tror, at man kun ad den Vej vil komme til at gjøre Ret og Stjel mod hele Landet. Jeg maa bestemt gjøre gjældende, at jeg altid har fundet det saakaldte Princip, som efter min Mening er overmaade principløst, der hidtil er blevet gjort gjældende ved Anlæg af Jernbaner, nemlig at Staten kun byggede Baner Vest for Store Belt, medens Private skulde bygge Baner Ost for Store Belt, meget uheldigt, og jeg maa finde det overmaade uheldigt, dersom man nu vil gaa til en hel Række af Jernveie af anden Rang og der gennemføre det samme Princip; thi det vil være i højeste Grad at tilfidesætte de Landsdeles Interesser, der ligger Ost for Store Belt. Jeg ønsker ikke at rejse Spørgsmaalet om enkelte Landsdeles Prægravation. Jeg vedfænder mig den Anskuelse, at der helst maa her ske en vis Solidaritet, og at de rigere og mere velstaaende Egne maa komme de mindre velstaaende og mindre stærkt befolkede Egne til Hjælp ved Gjennemførelsen af saadanne Foranstaltninger. Jeg maa forlange, at der i Principet bliver Ligeførelse mellem de enkelte Landsdele og kan ikke betragte det som rigtigt, at nogle Landsdele gjøres til ubetinget ydende uden at komme til at nyde Godt af de Fordele, der skulle opnaas ved disse Udgifter, og det vilde blive Tilfældet, dersom Staten skulde anlægge det hele System af lokale Baner i Sylland og Fyn, medens Landet Ost for Store Belt var helt afslaaet fra at faae lignende Baner. Dertil kommer endnu en anden Række af Betragtninger; som det ogsaa ses har gjort sig gjældende i Landstinget, i alt Fald hos dets Udvalg, og det er Spørgsmaalet, om der ikke overhovedet, inden man gaar til Anlægget af denne nye Række af Limer, disse Jernveie af anden Rang, endnu er forskjellige Opgaver paa det egentlige Statsbaneomraade at løse, og jeg kan i saa Henseende fuldstændig slutte mig til de Udtalelser, som desangaaende ere fremkomne i det andet Thing og særlig Udvalgets Betænkning angaaende Omstændigheden af, at der tilveiebringes en Dampfærgeforbindelse over Store Belt, og at der tilveiebringes en Dampfærgeforbindelse mellem Sjælland og Falster, endvidere en Dampfærge over Drejning, og endelig eventuelt en Bane gennem Sydalfster, som dannede en ny Forbindelseslinie med det sydlige Udland. Det ses af Landstingsudvalgets Betænkning, at Ministeren heller ikke syntes uwillig til at gaa ind paa saadanne Anlæg, naar han